

" אך מעשיך אינם רצויים "

1. אורות האמונה / האמונה הטבעית

א התביעה הפנימית, שהמעשים יהיו מתאימים להדעות וההרגשות היותר עליונות ועדינות, הוא ענין מיוחד לישראל, שמדתם היא מדת בנים לד' אלהים, והם משערים בקרבם את האפשרות של השתוות החיים המעשיים אל הציור של החיים האידיאליים הנאצלים. לא כאלה חלק גויי הארץ ומשפחות האדמה, הם משערים את הצללים החיצוניים של אידיאלי החיים, אבל רק את היופי שבהם, שמקסים אותם לפעמים. אבל אין הקסם ההוא עושה פירות כי-אם נשאר ברעיון קלוש, להתפאר ולהתיהר בו, כי קליפת עבודה זרה המלפפת את כל העמים, היא מעכבת בעד אור ד' של היושר העליון מהכנס בעצמיות החיים המעשיים. ומשום כך אי אפשר כלל שתהיה תורה בגויים, תורת ד' המגדרת את החיים המעשיים על-פי התביעה האלהית העליונה, ולא עשה כן לכל גוי, כי-אם ליעקב ולישראל עם קרובו.

2. אורות / ישראל ותחיתו / יט

נִכְבַּד הוּא הַרְצוֹן הַטוֹב הַפּוֹנֶה לְאֱלֹהִים בְּעֵמֶק שְׁאִיפְתּוֹ, אֲבָל מֶה יַעֲשֶׂה הַרְצוֹן לְבַדּוֹ בַּחַיִּים? עַל כֵּן כָּל-זְמַן שְׁאִינוֹ מְתַנַּשֵּׂא עַד רוּמּוֹת אוֹר הַדְּעָה, לְהִקְשִׁיב לַחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, אִינוֹ יָכוֹל לְפַלֵּס נְתִיבוֹת הַחַיִּים; רַק לְבָנָה עֲזוּבָה יִשְׁבֵר לוֹ, שֶׁלֹא תוֹכֵל לְהַצְטַרֵּף לְבָנִין גְּדוֹל. אִם הַרְצוֹן, הַמְשַׁלֵּל מְאוֹר עֲלִיוֹן יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, מְתַגַּבֵּר לְהִרְחִיב צְעָדוֹ בְּצוּרָה מְתַרְחֶבֶת, עַד שֶׁלֹא יִשְׁאִיר מְקוֹם לְאוֹתָהּ הַדְּאָגָה הַמְדִיקֶת כָּל פְּעֵלָה וְכָל נְתוּחַ שֶׁל מַחֲשָׁבָה וְהַנְהָגָה בְּאַרְחוֹת הַחַיִּים, אֲזִי יוֹנֵק הוּא זֶה הַרְצוֹן עֲצוּמוֹ, עִם כָּל נְטִיתוֹ שֶׁבִלְעָה נִיצוּצִים טוֹבִים, מְצַנֵּז מְצַנֵּז בְּלִתֵּי-טְהוֹר שֶׁזֶהֱמַת הַנְחָשׁ יָכוֹלָה לְהַקְלִט בְּתוֹכוֹ. בְּיַחֲוֹד כָּל-זְמַן שֶׁלֹא עָלָה הַרְצוֹן הַנְטִיתִי וְלֹא דָבַק בְּאַרְחֵ-הַחַיִּים, שְׁמֵשׁ חֲקֵי הַחַיִּים נְחָצְבִים, עָלוּל הוּא לְכָל שְׁנוּיִים. מְעַמֵּק טוֹב יָכוֹל הוּא לְהִיּוֹת נִדְחַ לְעֵמֶק רַע.

3. מאמרי הראיה / חלק ב /

מחשבה אנושית תוכל להיות ולהשאר מחשבה גרידתא. מחשבה מופשטת, אבל המחשבה האלהית היא גם מעשית. ולכן האמונה האמתית מלמדת אותנו שההתדבקות ליוצר הכל ב"ה. היא במעשה כבמחשבה. ואין שום דבר בעולם המוציא לפעולה את המחשבה האלקית. להתאים את המעשה להרעיון, כלימודיה של כנסת ישראל, היא תורתנו הקדושה

תכונה כזו נמצאת גם בנפש הגר, נפש מרה זו, המשתוקקת למעשים בריאים והגונים. רצוים ומתאימים להדרכה האלקית, בעת שהיא נתונה במאסרים טבעיים המעכבים עליה את הדבר. עריגה זו מובילה היא אותו להתבונן ש"כונתו רצויה, אבל מעשיו אינם רצוים".

כשהתכונות זו מופיעה במוח הגר, אז כדי להוכיח אם תביעה זו היא תביעה פנימית נכונה או רק דמיון, עלינו להבין ולסכם את התמציתים הפילוסופיים כלם עם כל עסקיהם ואז נראה שאין בכחם למלא את התשוקה, ולרוות את הצמאון הנפשי, והננו מאמתים כי התביעה היא תביעה נכונה וטבעית. הנובעת ישר מעומק הנפש פנימה.